

Dosar nr. 3293/119/2010

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BRAȘOV
SECTIA CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE ,DE CONFLICTE DE
MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

DECIZIA CIVILĂ Nr. 152/R

Ședința publică din 08 Februarie 2011

Completul compus din:
PREȘEDINTE Mihail Lohănel
Judecător Roxana Maria Trif
Judecător Dorina Rizea
Grefier șef secție Ioana Iosif

Pentru astăzi a fost amânată pronunțarea asupra recursului declarat de intimata CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII COVASNA, în contradictoriu cu intimata contestatoare BARABAS ANA, având ca obiect : „recalculare pensie”, împotriva sentinței civile nr. 1463/As din 11.11.2010 pronunțată de Tribunalul Covasna.

La apelul nominal făcut în ședința publică , se constată lipsa părților.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, după care :

Dezbaterile în cauza de față au avut loc în cadrul ședinței de judecată din 1 februarie 2011, când instanța, având în vedere actele și lucrările dosarului, precum și faptul că s-a solicitat judecarea cauzei în lipsă, a rămas în pronunțare, încheierea respectivă făcând parte integrantă din prezenta decizie.

Instanța, a amânat pronunțarea în vederea deliberării și pentru a da posibilitatea părților să depună la dosar concluzii scrise la data de 8 februarie 2011.

CURTEA

Asupra recursului civil de față:

Constată că prin cererea înregistrată la data de 20.09.2010, contestatoarea, BARABAS ANA a solicitat, în contradictoriu cu intimata, CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII COVASNA, anularea deciziei nr. 35184 emisă de intimată la 3.09.2010 privind recalcularea pensiei de serviciu, suspendarea executării acestei decizii și menținerea în plată a deciziei cu același număr din 8 septembrie 2008 prin care s-a actualizat pensia de serviciu stabilită a data de 17 iunie 2005.

Prin Sentința civilă nr. 1463/2010, a Tribunalului Covasna s-a admis contestația formulată de contestatoarea, BARABAS ANA în contradictoriu cu intimata, CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII COVASNA și în consecință: s-a dispus anularea deciziei nr.35184 emisă de intimată la 3 septembrie 2010 privind recalcularea pensiei de serviciu cu menținerea în plată a deciziei nr. 35184 din 8 septembrie 2008 privind stabilirea pensiei de serviciu a personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut că prin decizia nr.35184 din 17.06.2005, emisă de Casa Județeană a Pensii Covasna, contestatoarei i s-a stabilit dreptul de

pensie serviciu la suma de 1.769, 2 lei, începând cu 30.05.2005 raportat la un stagiul de cotizare realizat de 39 ani, 10 luni și 21 zile în temeiul art. 68 alin.1 din L. 567/2004.

Ulterior prin Decizia cu același număr din 8.09.2008 s-a procedat la actualizarea cuantumului pensiei de serviciu la valoarea de 2.784 lei.

Conform, art. 1 lit. c) din L. 119/2010, pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea devin pensii în sensul L. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale cu modificările și completările ulterioare.

Deci, practic prin acest act normativ s-a impus desființarea pensiei de serviciu reglementată de L. 567/2004.

Autoritatea intimată, în aplicarea acestor prevederi legale a recalculat drepturile de pensie ale contestatoarei prin Decizia nr. 35184 din 3.09.2010 la suma de 1.374 lei.

La recalculare s-au luat în considerare, potrivit art. 5 alin.2 din HG nr. 737/2010, anexa nr. 3 din L. 19/2000, actualizată stagiul complet de cotizare în funcție de data nașterii, cum este detaliat în anexa nr. 9 din Ordinul 340/2001 de aprobare a normelor de aplicare a legii.

După recalcularea dreptului de pensie, contestatoarei s-a redus semnificativ suma care i se va plăti în continuare, respectiv cu peste 50%, cea ce reprezintă o ignorare a principiilor și regulilor statornicite de CEDO și jurisprudența sa în această materie, după cum se va arăta în continuare.

Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului la art. 1 consacră respectarea dreptului de proprietate a bunurilor aparținând persoanelor fizice sau juridice în sensul că nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauze de utilitate publică, în condițiile prevăzute de lege cu respectarea principiilor generale ale dreptului internațional. În aliniatul 2 este specificat dreptul statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a asigura folosința bunurilor, conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor, a altor contribuții sau a amenzilor.

Jurisprudența CEDO este consecventă pe linia dată definiției noțiunii de „ bun „ și anume că acesta înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică. Dreptul la pensie poate fi asimilat, fără nici un dubiu dreptului de proprietate iar pensia unui bun aparținând dreptului de proprietate privată.

În speță contestatoarea invocă legitimitatea unei valori patrimoniale cu semnificație de drept câștigat, recunoscut, executat în temeiul legii speciale nr. 567/2004, clară, fără nici o posibilitate de interpretare care i-a permis pe termen scurt sau lung să-și planifice modul de viață pentru sine și familia sa.

Or, în cauză la data intervenției intempestive a L. 119/2010 contestatoarea deținea un bun actual în accepțiunea convenției ce i-a fost înlăturat prin efectele negative asupra substanței dreptului său.

Adevărat că, desființarea pensiei de serviciu trebuie analizată și prin prisma limitărilor prevăzute de Convenție respectiv ingerința să fie prevăzută de lege.

Cerința aceasta este realizată în cauză întrucât înlăturarea pensiei de serviciu s-a finalizat prin act normativ cu putere de lege.

La această condiție trebuie însumată și componenta caracterului clar, previzibil a unei legi, mai ales în situația în care înregistrează consecințe negative în planul drepturilor subiective ale persoanelor.

Pornind de la acest raționament, în anul 2005 când s-a pensionat contestatoarea nu a prevăzut și nu avea cum să prevadă problema schimbării legii care i-a adus diminuarea substanțială a veniturilor obținute din pensie.

Un alt element esențial este că trebuie să existe un scop legitim pentru luarea măsurii de desființare a dreptului examinat.

Acest aspect lasă de dorit deoarece, cum se poate observa prin expunerea de motive a L. 119/2010 s-a justificat că” se impune adoptarea unor măsuri cu caracter excepțional prin care să se continue eforturile de reducere a cheltuielilor bugetare și în anul 2010” datorită evoluției crizei economice în anul 2009, a extinderii acesteia și în 2010 precum și acordurile de împrumut cu organisme financiare internaționale.

Măsurile concrete pentru atingerea acestor deziderate rămân la discreția Statului.

Desființarea pensiilor de serviciu pentru anumite categorii de foști salariați bugetari în sensul diminuării cu mult a drepturilor cuvenite, calificate ca având natura juridică a unor măsuri cu caracter excepțional vine în contradicție cu art. 53 din Constituție întrucât lipsește una din caracteristicile esențiale și anume caracterul temporar, limitat în timp din moment ce recalcularea pensiilor de serviciu prin desființare acestora este definitiv și nu temporar.

Scopul urmărit a fost, adevărat diminuarea cheltuielilor bugetare dar și realizarea unei „dreptăți sociale” instituind pe această cale un regim de pensii bazat pe principiul contributivității.

O altă cerință care nu trebuie trecută cu vederea este cea a raportului rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul avut în vedere pentru utilizarea lui.

În speță, această condiție a fost nesocotită, diminuarea cu peste 50% a pensiei contestatoarei nu poate fi socotită ca fiind rezonabilă, proporțională.

Pe de altă parte, Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează un anumit quantum al pensiei însă dacă autoritățile statului îl micșorează semnificativ prin măsuri legislative se aduce atingere însăși substanței dreptului însuși.

În cauza Muller versus Austria, CEDO a decis că „o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar a însuși dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurări de bătrânețe”.

Din rațiuni de echitate, pentru asigurarea unui nivel de trai decent, legiuitorul a înțeles că este necesar să asigure un sistem de pensie diferit în privința unor categorii profesionale care pe timpul desfășurării raporturilor juridice de muncă au fost supuse unor interdicții și incompatibilități severe aflându-se în imposibilitatea de a apela la obținerea unor venituri suplimentare din alte surse, cum este și cazul contestatoarei care un număr mare de ani a exercitat funcția de grefier.

Față de aceste considerente tribunalul a apreciat că, contestatoarei i s-au încălcat drepturi ocrotite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului iar potrivit art. 11 din Constituția României, Statul Român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce îi revin din tratatele la care este parte și care sânt componente ale dreptului intern.

Art. 20 din legea fundamentală statuează că, drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte și legile interne au prioritate reglementările internaționale cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

În altă ordine de idei, în cauză a fost ignorat și principiul neretroactivității legii civile statornicit de art. 15 alin.(2) din Constituția României” legea dispune numai pentru viitor cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”, cea ce înseamnă că legea se aplică numai faptelor, situațiilor petrecute în intervalul de timp de la intrarea în vigoare și până la ieșirea sa din vigoare, nu faptelor generate anterior intrării ei în vigoare.

De asemenea, acestui principiu se poate adăuga și regula „tempus regit actum”, conform căruia o situație juridică produce efectele juridice prevăzute de legea civilă aflată în vigoare la data apariției sale sau orice act juridic este guvernat de legea timpului în care s-a născut.

Ca atare, dreptul la pensie a reclamantei s-a deschis sub imperiul L.567/2004, act normativ care în prezent este în vigoare, nefiind abrogat expres și sub incidența căruia se află proteguit dreptul contestatoarei, deci reglementările L. 119/2010 nu pot fi aplicate cu efecte retroactive.

În consecință, instanța a dat eficiență juridică dispozițiilor CEDO, Constituției României găsim contestata întemeiată, în consecință a dispus admiterea ei.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs intimata Casa Județeană de Pensii Covasna, arătând în esență că s-au încălcat prevederile Legii nr. 119/2010 și Hg nr. 737/2010, care permit recalcularea pensiilor potrivit regulilor Legii nr. 119/2000, astfel că a rezultat un punctaj mediu anual ce a condus la diminuarea pensiei. Se arată că legea nouă nu retroactivează, întrucât recalcularea s-a efectuat cu data de 01.09.2010, iar legiuitorul are posibilitatea să stabilească un nou quantum care în sine nu afectează dreptul la pensie.

Intimata contestatoare a depus întâmpinare prin care a combătut recursul.

Recursul nu este fondat.

1. Conform art. 7 alin. 1 din Legea nr. 119/2010, „Procedura de stabilire, plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de [Legea nr. 19/2000](#), cu modificările și completările ulterioare”.

În baza textului, recalcularea trebuia să urmeze regulile și principiile Legii nr. 19/2000, care nu permit diminuarea pensiei, dacă în urma recalculării ar rezulta un quantum mai mic al pensiei, ci, dimpotrivă, **menținerea în plată a pensiei mai avantajoase**. În acest sens sunt actele modificatoare ale Legii nr. 19/2000, cu privire la recalculare, respectiv art. 6 alin. 2 din OUG nr. 4/2005, art. III alin. 3 din OUG nr. 100/2008, art. II alin. 3 din OUG nr. 209/2008 și art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000, care ridică la rang de principiu regula potrivit căreia recalcularea nu înseamnă diminuare, ci menținerea cel puțin în plată a quantumului avut anterior recalculării dacă în urma acestei operațiuni rezultă o pensie mai mică. Legea nr. 119/2010 nu dispune în nici un mod asupra vreunei diminuări a pensiei, ci doar în sensul transformării pensiilor stabilite potrivit legilor speciale în cele de drept comun, respectiv Legea nr. 19/2000, cu **modificările și completările** ulterioare. Or, modificările și completările ulterioare sunt cele amintite mai sus, iar în materia recalculării, nu pot fi aplicate alte reguli, ci, dimpotrivă, cele care nu permit diminuarea quantumului pensiei stabilită anterior intrării în vigoare a legii noi. De aceea susținerile recurente că trebuia să fie utilizat algoritmul de calcul al Legii nr. 19/2000, parțial sunt corecte numai că trebuiau avute regulile expuse ca și principiile arătate mai jos.

2. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 120 din 5.02.2007 (publicată în M.Of. nr. 204 din 26 martie 2007), a statuat cu valoare de principiu că „În cazurile în care din recalculare rezultă un quantum mai mare al pensiei, se va plăti acesta, **iar dacă noul quantum rezultat este mai mic, se va acorda în continuare pensia anterior stabilită și aflată în plată, fără a se aduce vreo atingere drepturilor legal câștigate anterior**”.

Instanța constituțională a dat eficiență teoriei drepturilor câștigate, ridicând-o la nivel de principiu aplicabil în procesul de recalculare al pensiilor, indiferent de natura sau izvorul lor, de care însă nu s-a ținut cont la emiterea deciziei de recalculare contestată.

2. La emiterea deciziei de recalculare, intimata nu a luat în considerare principiul neretroactivității legii civile noi, că drepturilor consacrate definitiv nu li se poate aduce atingere în substanța lor, cum de altfel a statuat și instanța de contencios constituțional prin Decizia nr. 57/2006, în considerentele căreia se arată că „potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, condițiile de exercitare a dreptului la pensie și la alte forme de asistență socială se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului de a modifica sau completa legislația în materie și de a stabili data de la care operează recalcularea, însă orice prevedere nouă poate fi aplicată numai de la data intrării sale în

vigoare, pentru a respecta principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție”.

În aplicarea acestui principiu, consacrat chiar de primul articol din Codul civil, legea nouă nu se poate aplica unor raporturi care consacră drepturi definitive, cum este cazul la pensie în quantumul stabilit anterior intrării în vigoare a legii noi. În termenii art. 88 din Legea nr. 19/2000, decizia de pensionare necontestată în termen este definitivă și ca atare expirarea termenului de declanșare a controlului judiciar definitivează drepturile câștigate. Coroborat cu regula neretroactivității legii noi, definitivarea dreptului nu mai permite o diminuare de substanță a acestuia, ci, cel mult o modificare favorabilă, dându-se eficiență regulii drepturilor câștigate, subliniată cum s-a arătat și de instanța constituțională. Drept urmare alegerile din recurs referitoare la acest aspect sunt înlăturate.

3. Raportându-se la dispozițiile Legii nr. 19/2000, la emiterea deciziei de recalculare, intimata trebuia să respecte principiile fundamentale consacrate de art. 1 din acest act normativ respectiv:

a) principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul public își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege; în virtutea acestui principiu, ridicat la rang de lege, executarea obligațiilor de către contestatoare, manifestată în principal prin plata contribuțiilor legale în perioada când a fost salariată, incumbă aceeași obligație statului, reprezentat de intimată, respectiv plata pensiei în quantumul stabilit inițial și eventual crescut ca urmare a măsurilor de protecție socială. Principiul are drept scop **limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale**, or prin decizia de recalculare scopul este abolit, întrucât diminuarea severă a pensiei nu face decât să crească riscul social.

b) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, participante la sistemul public, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite, contestatoarea a plătit cu regularitate contribuția socială impusă prin lege, iar quantumul pensiei a fost stabilit în raport de suma plătită cu titlu de contribuție, astfel că diminuarea adusă prin decizia de recalculare încalcă și acest principiu.

4. Nu în ultimul rând recalcularea s-a realizat cu nesocotirea normelor de drept internațional, prioritară în virtutea art. 20 alin. 2 și art. 148 alin. 2 din Constituție, dacă normele de drept intern nu consacră drepturi mai favorabile.

Conform art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, „orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”. Dreptul la pensie, ca drept fundamental, reprezintă un bun în sensul dreptului internațional, proteguit ca atare și care poate face obiect al unei deposedări totale sau parțiale numai în condițiile și cazurile stipulate expres de norma expusă (hotărârea CEDO din 12.10.2004, cauza Kjartan Asmundsson vs. Islanda). Privarea, fie ea și parțială, de pensie constituie, în practica instanței de contencios în materia drepturilor omului, o încălcare a prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 (cauza Pravednaya vs. Rusia – hotărârea din 18.11.2004; cauza Andrejeva vs. Letonia – hotărârea din 18.02.2009), ce permite judecătorului național să o îndrepte prin aplicarea prioritară a acestor dispoziții față de cele naționale, aceasta în virtutea dispozițiilor constituționale enunțate.

Considerentele expuse converg spre concluzia că tribunalul a pronunțat o sentință legală, astfel că potrivit art. 312 alin. 1 C. pr. civ., recursul va fi respins ca nefondat.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Respinge recursul declarat de intimata Casa Județeană de Pensii Covasna împotriva sentinței civile nr. 1463/M/11.11.2010 pronunțată de Tribunalul Covasna, pe care o menține.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, azi 08.02.2011.

Președinte,

Mihail

Roxana

Dorina

Ioana Iosif

Red. D.Rizea/16.02.2011 //Dact. I.Iosif/16.02.2011

Jud. fond : L.A.Ordog – L.Moldovanu

Maria

Rizea Grefier

șef

Lohănel Judecător,

Trif Judecător,

secție,

Dosar nr. 3614/119/2010

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BRAȘOV
SECTIA CIVILĂ ȘI PENTRU CAUZE CU MINORI ȘI DE FAMILIE ,DE CONFLICTE DE
MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

DECIZI CIVILĂ Nr. 153/R

Ședința publică din 08 Februarie 2011

Completul compus din:
PREȘEDINTE Mihail Lohănel
Judecător Roxana Maria Trif
Judecător Dorina Rizea
Grefier șef secție Ioana Iosif

Pentru astăzi a fost amânată pronunțarea asupra recursului declarat de intimata CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII COVASNA în contradictoriu cu intimata contestatoare DIOSZEGI ELISABETA, având ca obiect : „recalculare pensie”, împotriva sentinței civile nr. 1626 din 25.11.2010 pronunțată de Tribunalul Covasna.

La apelul nominal făcut în ședința publică , se constată lipsa părților.

Procedura legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefier, după care :

Dezbaterile în cauza de față au avut loc în cadrul ședinței de judecată din 1 februarie 2011, când instanța, având în vedere actele și lucrările dosarului, precum și faptul că s-a solicitat judecarea cauzei în lipsă, a rămas în pronunțare, încheierea respectivă făcând parte integrantă din prezenta decizie.

Instanța, a amânat pronunțarea în vederea deliberării și pentru a da posibilitatea părților să depună la dosar concluzii scrise la data de 8 februarie 2011.

CURTEA

Asupra recursului civil de față:

Prin Sentința civilă nr. 1626/2010, a Tribunalului Covasna s-a admis contestația formulată de contestatoarea, DIOSEGI ELISABETA în contradictoriu cu intimata, CASA JUDEȚEANĂ DE PENSII COVASNA și în consecință: s-a dispus anularea deciziei nr.80920 emisă de intimată la 7 septembrie 2010 privind recalcularea pensiei de serviciu cu menținerea în plată a deciziei nr. 80920 din 7 februarie 2009 privind stabilirea pensiei de serviciu a personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea.

Pentru a pronunța această sentință, prima instanță a reținut că prin decizia nr. 80920 din 17.05.2006, emisă de Casa Județeană a Pensii Covasna, contestatoarei i s-a stabilit dreptul de pensie serviciu la suma de 1.313 lei, începând cu 24.03.2006 raportat la un stagiul de cotizare realizat de 34 ani și 1 zile, în temeiul art. 68 alin.1 din L. 567/2004.

Ulterior prin Decizia cu același număr din 6.02.2009 s-a procedat la actualizarea cuantumului pensiei de serviciu la valoarea de 2.678 lei.

Conform, art. 1 lit. c) din L. 119/2010, pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea devin pensii în sensul L. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale cu modificările și completările ulterioare.

Deci, practic prin acest act normativ s-a impus desființarea pensiei de serviciu reglementată de L. 567/2004.

La recalcularea pensiei de serviciu, începând cu 1.09.2010 prin decizia atacată s-a luat în considerare, în raport de art. 5 alin.2 din HG nr. 737/2010, anexa nr. 3 din L. 19/2000, actualizată stagiul complet de cotizare în funcție de data nașterii, cum este detaliat în anexa nr. 9 din Ordinul 340/2001 de aprobare a normelor de aplicare a legii.

După recalcularea dreptului de pensie, contestatoarei s-a redus semnificativ suma la 1.007 lei, care i se va plăti în continuare, respectiv cu peste 50%, cea ce reprezintă o ignorare a principiilor și regulilor statornicite de CEDO și jurisprudența sa în acest domeniu, după cum se va arăta în continuare.

Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, la art. 1 consacră respectarea dreptului de proprietate a bunurilor aparținând persoanelor fizice sau juridice în sensul că nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauze de utilitate publică, în condițiile prevăzute de lege cu respectarea principiilor generale ale dreptului internațional.

În aliniatul 2 al aceluiași articol, este specificat dreptul statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a asigura folosința bunurilor, conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor, a altor contribuții sau a amenzilor.

Jurisprudența CEDO este consecventă pe linia dată definiției date noțiunii de „ bun „ și anume că acesta înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are o valoare economică. Dreptul la pensie poate fi asimilat, fără nici un dubiu dreptului de proprietate iar pensia unui bun aparținând dreptului de proprietate privată.

În speță contestatoarea invocă legitimitatea unei valori patrimoniale cu semnificație de drept câștigat, recunoscut, executat în temeiul legii speciale nr. 567/2004, care este clară, fără nici o posibilitate de interpretare și care i-a permis pe termen scurt sau lung să-și planifice modul de viață pentru sine și familia sa.

Or, în cauză la data intervenției intempestive a L. 119/2010 contestatoarea deținea un bun actual în accepțiunea Convenției ce i-a fost înlăturat prin efectele negative asupra substanței dreptului său.

Adevărat că, desființarea pensiei de serviciu trebuie analizată și prin prisma limitărilor prevăzute de Convenție respectiv ingerința să fie prevăzută de lege.

Cerința aceasta este realizată în cauză întrucât înlăturarea pensiei de serviciu s-a finalizat prin act normativ cu putere de lege.

La această condiție trebuie însumată și componenta caracterului clar, previzibil a unei astfel de legi, mai ales în situația în care înregistrează consecințe negative în planul drepturilor subiective pecuniare ale persoanelor.

Pornind de la acest raționament, în anul 2006 când s-a pensionat, contestatoarea nu a prevăzut și nu avea cum să prevadă problema schimbării legii care i-a adus diminuarea substanțială a veniturilor obținute din pensie.

Un alt element esențial este că trebuie să existe un scop legitim pentru luarea măsurii de desființare a dreptului examinat.

Acest aspect lasă de dorit deoarece, cum se poate observa prin expunerea de motive a L. 119/2010 s-a justificat că” se impune adoptarea unor măsuri cu caracter excepțional prin care să se continue eforturile de reducere a cheltuielilor bugetare și în anul 2010” datorită evoluției crizei economice în anul 2009, a extinderii acesteia și în 2010 precum și acordurile de împrumut cu organismele financiare internaționale”.

Măsurile concrete pentru atingerea acestor deziderate rămân la discreția Statului.

Desființarea pensiilor de serviciu pentru anumite categorii de foști salariați bugetari în sensul diminuării cu mult a drepturilor câștigate, calificate ca având natura juridică a unor măsuri cu caracter excepțional vine în contradicție cu art. 53 din Constituție întrucât lipsește una din caracteristicile esențiale și anume caracterul temporar, limitat în timp din moment ce recalcularea pensiilor de serviciu prin desființare este definitiv și nu temporar.

Scopul urmărit a fost, adevărat diminuarea cheltuielilor bugetare dar și realizarea unei „ dreptăți sociale” instituind pe această cale un regim de pensii bazat pe principiul contributivității.

O altă cerință care nu trebuie trecută cu vederea este cea a raportului rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul avut în vedere pentru utilizarea lui.

În speță, această condiție a fost nesocotită, diminuarea cu peste 50% a pensiei contestatoarei nu poate fi socotită ca fiind rezonabilă, proporțională.

Pe de altă parte, de reținut că, Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează un anumit quantum al pensiei, însă dacă autoritățile statului procedează la micșorarea acesteia semnificativ prin măsuri legislative se aduc atingere însăși substanței dreptului.

În cauza Muller versus Austria, CEDO a decis că „o reducere substanțială a nivelului pensiei ar putea fi considerată ca afectând substanța dreptului de proprietate și chiar a însuși dreptului de a rămâne beneficiar al sistemului de asigurări de bătrânețe”.

Din rațiuni de echitate, pentru asigurarea unui nivel de trai decent, legiuitorul în anul 2004 a înțeles că este necesar să asigure un sistem de pensie diferit în privința unor categorii profesionale care pe timpul desfășurării raporturilor juridice de muncă au fost supuse unor interdicții și incompatibilități severe aflându-se în imposibilitatea de a apela la obținerea unor venituri suplimentare din alte surse, cum este și cazul contestatoarei care un număr mare de ani a exercitat funcția de grefier.

Față de aceste considerente tribunalul a apreciat că, în cazul contestatoarei s-au încălcat drepturi ocrotite de Convenția Europeană a Drepturilor Omului cu toate că, potrivit art. 11 din Constituția României, Statul Român este dator să îndeplinească întocmai și cu bună credință obligațiile ce decurg din tratatele la care este parte și care sânt componente ale dreptului intern.

Art. 20 din legea fundamentală mai statuează că, drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte. Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte și legile interne, prioritate au reglementările internaționale cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

În altă ordine de idei, în cauză a fost ignorat și principiul neretroactivității legii civile statornicit de art. 15 alin.(2) din Constituția României” legea dispune numai pentru viitor cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”, cea ce înseamnă că legea se aplică numai faptelor, situațiilor petrecute în intervalul de timp de la intrarea în vigoare și până la ieșirea sa din vigoare, nu faptelor generate anterior intrării ei în vigoare.

De asemenea, acestui principiu i se poate adăuga și regula „tempus regit actum”, conform căruia o situație juridică produce efectele prevăzute de legea civilă aflată în vigoare la data apariției sale sau orice act juridic este guvernat de legea timpului în care s-a născut.

Ca atare, dreptul la pensie a reclamantei s-a deschis sub imperiul L.567/2004, act normativ care în prezent este în vigoare, nefiind abrogat expres și sub incidența căruia se află protegiut dreptul contestatoarei, deci reglementările L. 119/2010 nu pot fi aplicate cu efecte retroactive.

În consecință, instanța a dat eficiență juridică dispozițiilor CEDO, Constituție României găsinđ contestația întemeiată, în consecință a dispus admiterea ei.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs intimata Casa Județeană de Pensii Covasna, arătând în esență că s-au încălcat prevederile Legii nr. 119/2010 și Hg nr. 737/2010, care permit recalcularea pensiilor potrivit regulilor Legii nr. 119/2000, astfel că a rezultat un punctaj mediu anual ce a condus la diminuarea pensiei. Se arată că legea nouă nu retroactivează, întrucât recalcularea s-a efectuat cu data de 01.09.2010, iar legiuitorul are posibilitatea să stabilească un nou quantum care în sine nu afectează dreptul la pensie.

Intimata contestatoare a depus întâmpinare prin care a combătut recursul.

Recursul nu este fondat.

5. Conform art. 7 alin. 1 din Legea nr. 119/2010, „Procedura de stabilire,

plată, suspendare, recalculare, încetare și contestare a pensiilor recalculate potrivit prezentei legi este cea prevăzută de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare”.

În baza textului, recalcularea trebuia să urmeze regulile și principiile Legii nr. 19/2000, care nu permit diminuarea pensiei, dacă în urma recalculării ar rezulta un quantum mai mic al pensiei, ci, dimpotrivă, **menținerea în plată a pensiei mai avantajoase**. În acest sens sunt actele modificatoare ale Legii nr. 19/2000, cu privire la recalculare, respectiv art. 6 alin. 2 din OUG nr. 4/2005, art. III alin. 3 din OUG nr. 100/2008, art. II alin. 3 din OUG nr. 209/2008 și art. 180 alin. 7 din Legea nr. 19/2000, care ridică la rang de principiu regula potrivit căreia recalcularea nu înseamnă diminuare, ci menținerea cel puțin în plată a quantumului avut anterior recalculării dacă în urma acestei operațiuni rezultă o pensie mai mică. Legea nr. 119/2010 nu dispune în nici un mod asupra vreunei diminuări a pensiei, ci doar în sensul transformării pensiilor stabilite potrivit legilor speciale în cele de drept comun, respectiv Legea nr. 19/2000, cu **modificările și completările** ulterioare. Or, modificările și completările ulterioare sunt cele amintite mai sus, iar în materia recalculării, nu pot fi aplicate alte reguli, ci, dimpotrivă, cele care nu permit diminuarea quantumului pensiei stabilită anterior intrării în vigoare a legii noi. De aceea susținerile recurente că trebuia să fie utilizat algoritmul de calcul al Legii nr. 19/2000, parțial sunt corecte numai că trebuiau avute regulile expuse ca și principiile arătate mai jos.

2. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 120 din 5.02.2007 (publicată în M.Of. nr. 204 din 26 martie 2007), a statuat cu valoare de principiu că „În cazurile în care din recalculare rezultă un quantum mai mare al pensiei, se va plăti acesta, **iar dacă noul quantum rezultat este mai mic, se va acorda în continuare pensia anterior stabilită și aflată în plată, fără a se aduce vreo atingere drepturilor legal câștigate anterior**”.

Instanța constituțională a dat eficiență teoriei drepturilor câștigate, ridicând-o la nivel de principiu aplicabil în procesul de recalculare al pensiilor, indiferent de natura sau izvorul lor, de care însă nu s-a ținut cont la emiterea deciziei de recalculare contestată.

6. La emiterea deciziei de recalculare, intimata nu a luat în considerare principiul neretroactivității legii civile noi, că drepturilor consacrate definitiv nu li se poate aduce atingere în substanța lor, cum de altfel a statuat și instanța de contencios constituțional prin Decizia nr. 57/2006, în considerentele căreia se arată că „potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) din Constituție, condițiile de exercitare a dreptului la pensie și la alte forme de asistență socială se stabilesc prin lege și, prin urmare, este dreptul exclusiv al legiuitorului de a modifica sau completa legislația în materie și de a stabili data de la care operează recalcularea, însă orice prevedere nouă poate fi aplicată numai de la data intrării sale în vigoare, pentru a respecta principiul neretroactivității legii, consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție”.

În aplicarea acestui principiu, consacrat chiar de primul articol din Codul civil, legea nouă nu se poate aplica unor raporturi care consacră drepturi definitive, cum este cazul la pensie în quantumul stabilit anterior intrării în vigoare a legii noi. În termenii art. 88 din Legea nr. 19/2000, decizia de pensionare necontestată în termen este definitivă și ca atare expirarea termenului de declanșare a controlului judiciar definitivează drepturile câștigate. Coroborat cu regula neretroactivității legii noi, definitivarea dreptului nu mai permite o diminuare de substanță a acestuia, ci, cel mult o modificare favorabilă, dându-se eficiență regulii drepturilor câștigate, subliniată cum s-a arătat și de instanța constituțională. Drept urmare alegerile din recurs referitoare la acest aspect sunt înlăturate.

7. Raportându-se la dispozițiile Legii nr. 19/2000, la emiterea deciziei de recalculare, intimata trebuia să respecte principiile fundamentale consacrate de art. 1 din acest act normativ respectiv:

- a) principiul solidarității sociale, conform căruia participanții la sistemul

public își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale prevăzute de lege; în virtutea acestui principiu, ridicat la rang de lege, executarea obligațiilor de către contestatoarele, manifestată în principal prin plata contribuțiilor legale în perioada când a fost salariată, incumbă aceeași obligație statului, reprezentat de intimată, respectiv plata pensiei în quantumul stabilit inițial și eventual crescut ca urmare a măsurilor de protecție socială. Principiul are drept scop **limitarea sau înlăturarea riscurilor sociale**, or prin decizia de recalculare scopul este abolit, întrucât diminuarea severă a pensiei nu face decât să crească riscul social.

b) principiul contributivității, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice, participante la sistemul public, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite; contestatoarea a plătit cu regularitate contribuția socială impusă prin lege, iar quantumul pensiei a fost stabilit în raport de suma plătită cu titlu de contribuție, astfel că diminuarea adusă prin decizia de recalculare încalcă și acest principiu.

8. Nu în ultimul rând recalcularea s-a realizat cu nesocotirea normelor de drept internațional, prioritare în virtutea art. 20 alin. 2 și art. 148 alin. 2 din Constituție, dacă normele de drept intern nu consacără drepturi mai favorabile.

Conform art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, „orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”. Dreptul la pensie, ca drept fundamental, reprezintă un bun în sensul dreptului internațional, protegit ca atare și care poate face obiect al unei deposedări totale sau parțiale numai în condițiile și cazurile stipulate expres de norma expusă (hotărârea CEDO din 12.10.2004, cauza Kjartan Asmundsson vs. Islanda). Privarea, fie ea și parțială, de pensie constituie, în practica instanței de contencios în materia drepturilor omului, o încălcare a prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 (cauza Pravednaya vs. Rusia – hotărârea din 18.11.2004; cauza Andrejeva vs. Letonia – hotărârea din 18.02.2009), ce permite judecătorului național să o îndrepte prin aplicarea priorității a acestor dispoziții față de cele naționale, aceasta în virtutea dispozițiilor constituționale enunțate.

Considerentele expuse converg spre concluzia că tribunalul a pronunțat o sentință legală, astfel că potrivit art. 312 alin. 1 C. pr. civ., recursul va fi respins ca nefondat.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII

DECIDE

Respinge recursul declarat de intimata Casa Județeană de Pensii Covasna împotriva sentinței civile nr. 1626/2010 a Tribunalului Covasna, pe care o menține.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică azi 08.02.2011.

Președinte,
Mihail LohănelJudecător,
Roxana Maria TrifJudecător,
Dorina RizeaGrefier șef secție,
Ioana Iosif
Red. M.Lohănel/16.02.2011
Dact. I.Iosif/16.02.2011

LUJU.RO
WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO
LUJU.RO